

Niech się święci 1 MAJAJA

Do ludzi pracy Nowej Huty

Zb'żać się 1 Maj, Międzynarodowe Święto wszystkich ludzi pracy! W podniosłej manifestacji 1-Majowej nie zabraknie wielotyśięcznych załóg hutniczych, budowlano-montażowych, zakładów pracy i mieszkańców naszej dzielnicy.

W radosnym, tradycyjnym pochodzie, pod rewolucyjnymi sztandarami, damy wyraz swego niezłomnego poparcia dla realizacji uchwał VII Zjazdu i II Krajowej Konferencji Partyjnej!

Będziemy manifestować swą zdecydowaną wolę walki o prawo do życia w pokoju, przeciwstawiając się wszelkim dążeniom do eskalacji zbrojeń i produkcji nowych broni masowej zagłady!

W imieniu Komitetu Dzielnicowego PZPR w Nowej Hucie i Komitetu Fabrycznego PZPR Kombinat HIL przekazujemy wszystkim ludziom pracy w naszej dzielnicy serdeczne, robotnicze pozdrowienia 1-Majowe!

Zyczymy Wam, Drodzy Towarzysze i Przyjaciele, wielu dalszych sukcesów i osiągnięć, wiele osobistej satysfakcji w codziennej pracy dla przyspieszonego rozwoju naszej Ojczyzny, regionu, dzielnicy!

Zjednoczeni w dążeniu do realizacji tych patriotycznych, internacjonalistycznych, głęboko humanistycznych celów — spotkamy się wszyscy na 1-Majowej manifestacji społeczeństwa m. Krakowa!

Niech się święci 1 Maja!

Komitet Dzielnicowy PZPR

Nowa Huta

Komitet Fabryczny PZPR

Kombinat Huta im. Lenina

PISMO ODZNACZONE ŻŁOTĄ ODZNAKĄ MIASTA KRAKOWA I MEDALEM KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

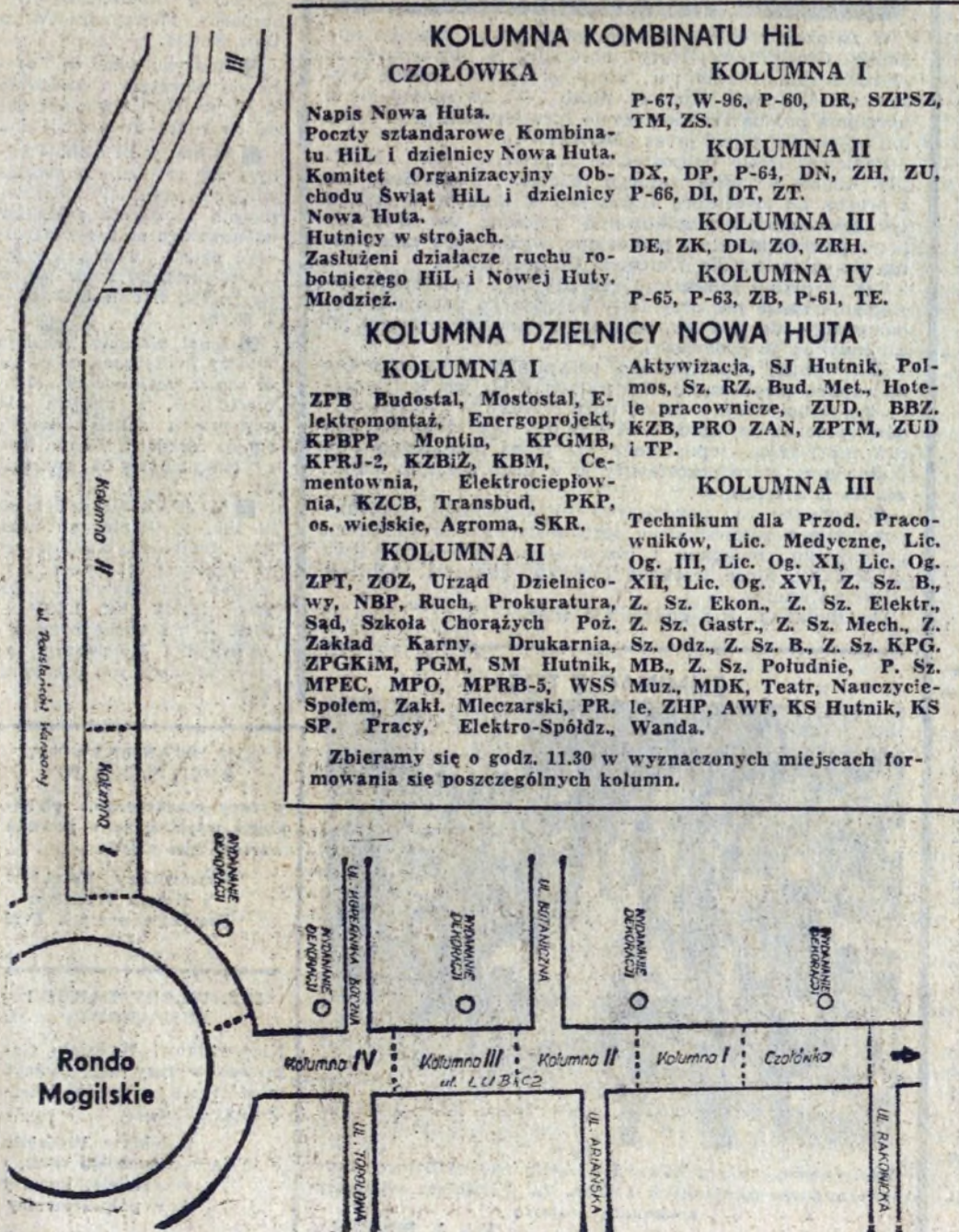
GŁOS NOWEJ HUTY

Nr 17 (1113)

28. IV.-4. V. 1978 r.

Cena 1 zł

Nowa Huta w 1-majowym pochodzie

KOMITET HONOROWY obchodów Święta Pracy 1 Maja 1978 roku w dzielnicy Nowa Huta

JÓZEF NOWOTNY — członek KC PZPR, I sekretarz KF PZPR
ANTONI MROCZKA — I sekretarz KD PZPR Nowa Huta
STANISŁAW BARTOSZ — przewodniczący DK ZSL Nowa Huta
TADEUSZ ROMAN — przewodniczący DK SD Nowa Huta
EDWARD STRZEBONSKI — naczelnik dzielnicy Nowa Huta
KAZIMIERZ KURAŚ — poseł na Sejm
STANISŁAW SUCHOŃSKI — przewodniczący DK FJN
MAREK WIERZBA — przewodniczący ZD ZSPM Nowa Huta
KAZIMIERZ MINIUR — przewodniczący ZF ZSPM HIL
EWA PRZENIOŚLO — komendant Chorągwi ZHP Nowa Huta
STEFAN JURCZAK — komendant KD MO Nowa Huta
JÓZEF WOŹNIAK — I sekretarz KZ PZPR ZBP „Budostal”
CZESŁAW DROŹDŹ — naczelny dyrektor HIL
HENRYKA WINIARSKA — działaczka społeczno-polityczna
MARIA KORBUT — przewodnicząca ZD Ligi Kobiet
MICHAŁ OSIECKI — dyrektor Zespołu Szkół Elektrycznych

KAROL POLEK — dyrektor PUS „Budostal”, działacz społeczno-polityczny
FRANCISZEK MISIUDA — przewodniczący DK ZBoWiD
DANUTA SZYMONSKA — działaczka kultury
ZBIGNIEW CICHOCKI — działacz społeczno-polityczny
MARIAN BRZESKI — komendant WKU Nowa Huta
STANISŁAW PANEK — rektor AWF
STANISŁAW SZCZYGIELSKI — I sekretarz Komitetu Środowiskowego Pionu Oświaty Nowa Huta
BRONISŁAW ROJ — zasłużony działacz ruchu robotniczego
JAN ROSIEWICZ — działacz społeczny
EDWARD CISOWSKI — przewodniczący ZRK ZZH
JANUSZ ENGEL — przewodniczący ZD TPRP
ROMUALD PIETRUSZKA — przewodniczący ZD LOK
ALOJZY GRABCZYŃSKI — I sekretarz KZ PZPR Zakładu Stalowniczego HIL
STEFAN DZIWLIK — zasłużony działacz ruchu robotniczego
JAN DĄROZ — zasłużony działacz ruchu robotniczego

Z okazji Święta Pracy

Wyróżnienie Ludzi Dobrej Roboty

Tradycyjnie już, z okazji Święta Pracy odbywa się spotkanie Egzekutywy Krakowskiego Komitetu PZPR z przewodnikami pracy, ludźmi dobrej roboty.

Tego roku, wśród innych, na spotkanie takie zostało zaproszonych pięciu pracowników Kombinat Huty im. Lenina i Zakładu nr 3 HPR. Na zdjęciu nie udało się nam niestety zaprezentować całej piątki wyróżnionych, jeden z nich

bowiem — STANISŁAW KOPEC, brigadzista wytrawialni Walcowni Żelaznej Blach, był akurat na urlopie i przebywał poza Krakowem.

Przedstawiamy zatem na zdjęciu od str. lewej czterech ludzi dobrej hutniczej roboty, pracowników wyróżniających się wzorowym wykonywaniem obowiązków zawodowych i zarazem aktywnych działaczy partyjnych.

STANISŁAW SIULAKSKI — operator pieca tandem w Stalowni Martenowskiej, pracuje w hucie od 1954 roku. Przybył do Nowej Huty z Huty „Kościusko”. Przeszedł przeszkolenie w Zdanowie w ZSRR, a następnie objął pracę na marterniach. Od uruchomienia pieca tandem pracuje przy obsłudze tej jednostki. Jest II sekretarzem OOP brigady I.

(Dalszy ciąg na str. 4)

Spotkanie weteranów ruchu robotniczego

W latach trudnych, pełnych konfliktów i niepewności wegetacji zrodziła się ich wola walki o lepsze jutro dla siebie i szczęście dla następnych pokoleń. Tworzyli awangardę bojowników o wolność i sprawiedliwość społeczną. Przelewali krew na frontach i w grupach partyzanckich w okresie II wojny światowej. Stali na czele budowniczych Polski Ludowej. Dzisiaj mówimy o nich — Weterani Ruchu Robotniczego!

We środę, z okazji zbliżającego się święta 1 Maja Weterani Ruchu Robotniczego mieszkający w Nowej Hucie spotkali się z władzami dzielnicy.

Zasłużonych gości podejmował I sekretarz KD PZPR — Antoni Mrocza.

Spotkanie stało się okazją do wspomnień. Tow. Roman Hosadyna sugestywnie nakreślił akces kied, obchodom robotniczego święta towarzyszyły represje i prześladowania. Tow. Julia Brasiowa z uznaniem mówiła o osiągnięciach młodzieży zrzeszonej w szeregach partii — podkreśliła wielką radość jaką odczuwa widząc ich zaangażowanie. Pułkownik rezerwy Maksymilian Pera opowiedział o swoich początkach w szeregach robotniczej organizacji — wspominał o dramatycz-

nym momencie egzekucji, którą przeżył dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności (na śmierć skazało go rodzime zgrupowanie wrogów komunizmu). Bronisław Roj w imieniu swoim i innych towarzyszy, wyraził gotowość uczestniczenia w pracach samorządu Komitetów Osiedlowych.

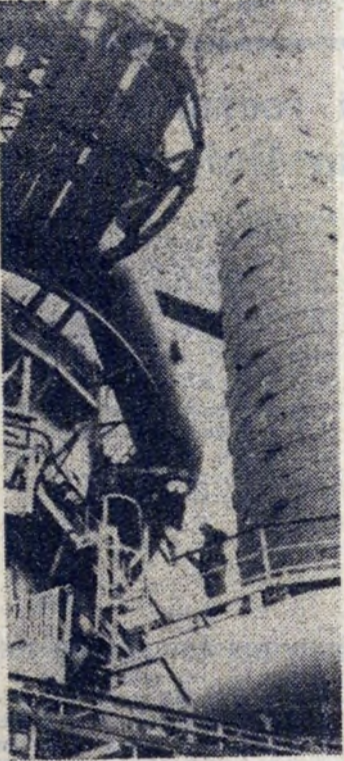
W czasie uroczystości 6-ciu Weteranów Ruchu Robotniczego otrzymało odznaki „Budowniczy Nowej Huty”. Wszyscy zebrani zostali zaproszeni do udziału w pochodzie 1-majowym.

Remont Wielkiego Pieca nr 3 rozpoczęto 9 grudnia ubiegłego roku. Tak jak wszystkie remonty wielkich obiektów, tak i ten nie jest odtworzeniowym lecz modernizacyjnym, zmienia generalnie „oblicze” pieca. Wielkie to wydarzenie i w hutnictwie, i w sztuce remontowej. Chociaż więc haperowcy z niejednego pieca chleb..., to nagminnie przy „trójce” nie ma. Niemalże do końca wraz z postępującym remontem nanoszone poprawki w projektach, podejmowano decyzje na gorąco, rozważano każdy szczegół...

Od samego początku nasza gazeta — mamy tę satysfakcję — również uczestniczyła w wydarzeniach na „trójce”. Relacjonowaliśmy postęp robót remontowych wspierając się fachowymi wyjaśnieniami kierownictwa remontu, które w tej wielkiej gorącej chwili znajdowała dla nas trochę czasu. Pisaliśmy o wysiłku ludzi który wykraczał daleko poza obowiązkowy czas pracy, o warunkach pracy i zakwaterowania brygad śląskich oddalonych od rodzinnych domów; o ich ambicjach zawodowych, ciągłej dyspozycyjności mieszczącej się z tęsknotą za własnym domem i rodzinnym ciepłem...

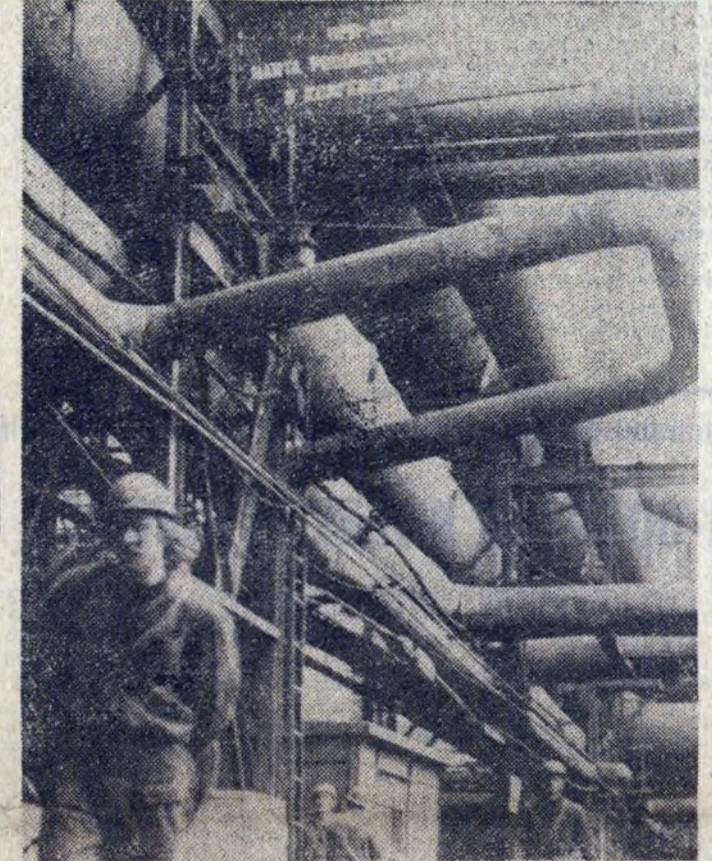
Nasz ostatni raport jest wynikiem wtorkowej wizyty — tuż przed próbą szczelności. Przygotowywano się do zapalenia gazu w nagrzewnicy nr 4 — dodajmy — nowej nagrzewnicy. Takich nowych urządzeń wykonano wiele. W ogóle „nowy”, trzeci piec ma objętość 1719 m sześć., czyli o 333 m sześć. więcej niż przed remontem. Oznacza to w planach hutników — 200 tysięcy ton surowki rocznie więcej. Wielka to sprawa, wymagająca wielkich słów — słów uznania dla Hutniczego Przedsiębiorstwa Remontowego i przedsiębiorstw remontowych z nim współpracujących.

Chociaż wszystkie wielkie roboty haperowcy mają poza sobą, zostały przecież tylko drobne zabiegi kosmetyczne, to na finiszu remontu napięcie jest ogromne. Straszliwie zgłusza nerwy ten pośpiech, błyskawiczne konsultacje, szukanie rozwiązań na gorąco. Dyspozytor nie ustaje w nawoływaniu, w pilnym nawiązywaniu kontaktów pomiędzy kierownikami poszczególnych odcinków robót.

— Inż. Andrzej Zadroziński zgłosił się na podpiecu... Inżynier... Jan Hornik pilnie zgłosił się do biura itd., itd. Tysiące rozmów, tysiące spraw małych i wielkich.

Z plikiem rysunków przychodzi do kierownika remontu mechanik wydziału z HiL inż. Tadeusz Wydziałkiewicz. Rozważają, wykluczają się, podejmują decyzje. I tak ciągle. Nie zamykają się drzwi w biurze kierownictwa remontu Hutniczego Przedsiębiorstwa Remontowego. Na biurko to składa się długi stół, kilka krzeseł, radiotelefony, ściana oblepiona wykresami, rysunkami i harmonogramami robót... i w kącie pokoju skrzynka z oranżadą. Na twarzach tych twardej ludźmi rysuje się już wielkie zmęczenie. Gonią resztkami sił, koncentrując uwagę na różnych, poszczególnych odcinkach prac rozruchowych.

— Ale już niedługo odechłecie po tym wielkim i skomplikowanym remoncie trójki?

— A skądże. Nie ma mowy o jakimś większym relaksie. Po „trójce” robimy drobne roboty na „jedynce”. Tuż potem wchodzimy na „piątkę”. Sześciodniowy remont „piątki” mieliśmy rozpocząć 10 maja, jednak ze względu na brak części zaczniemy od 16 maja. Generalnie jednak przygotowujemy się do remontu Wielkiego Pieca nr 4. Kombinat ma jednak kłopoty z zapewnieniem niezbędnych zespołów i termin również się przesuwają. „Czwórkę” zaczniemy więc chyba w czerwcu, bo hutnicy dogadali się w końcu z „Zygmuntem” i dostaną misę zamknięcia. A w ogóle, to uważamy się prawie za pracowników hut. Z pieców przecież niemalże się nie wychodzi.

Fot. S. GAWLIŃSKI HENRYKA ROSIEK

Na finiszu

— Zenek, musisz to zaraz zdjąć. Ta belka jeździ wózka montażowego bardzo przeszkadza.

— Musimy też zdemontować windę.

— Jak?

— Przecież podestem już jada na dół...

— Zenek, to jest duża sprawa — kończy rozmowę inż. Franciszek Szeler z Zenonem Kulińskim. Nie daj ludziom spać.

— Aha, jeszcze jedno, jak idzie woda?

— To co potrzebne idzie na bieżąco.

— Jeszcze we wtorek, gdy byliśmy na Wielkim Piecu nr 3 u haperowców, projektowano na gorąco i w pośpiechu realizowano projekty. Niestety w czasie remontów dochodzi jeszcze tyle nieprzewidzianych robót, których nawet najgenialniejszy projekt nie jest w stanie uwzględnić wcześniej.

— Wyszła nam na przykład — mówi inż. Jan Będkowski — kolizja z rurociągami doprowadzającymi wodę do okrężnic. Projekt zrobiony przez „Mostostal” zawiera wiele nieścisłości a przede wszystkim „przymierzony” został na „go-

ły” piec. A przecież tu moc instalacji...

— Gdyby nie te prace wykończeniowe i konieczność wprowadzenia korekt, to już dzisiaj moglibyśmy zaczynać próbę szczelności. W sytuacji wielu robót nieprzewidzianych, próbę tę planujemy na czwartek. Zaraz potem piec zostanie zadmuchany i wysuszony.

— Trzymając nas pracochłonne roboty remontowe urządzeń chłodzenia pieca.

KORZENIE TEJ ZIEMI...

Gdzieś w środku osiedla Zielonego w Nowej Hucie, w zagubionym budynku mieszkalnym w siedmiu kłitkach na parterze znajdują się skarby jakich nie powstydziliby się największe europejskie muzea. W 30 tysiącach pudełek znajduje się prawie trzy miliony sztuk znalezisk w różnych postaciach, pochodzących z różnych kultur ludzi, którzy od przeszło sześciu tysięcy lat zamieszkiwali tereny dzisiejszej Nowej Huty. Luzem stoją setki amfor i różnych glinianych naczyń, wykopanych i misternie sklejonych przez pracowników Muzeum Archeologicznego. Wszystkie te znaleziska opisane, skatalogowane, stoją na półkach sięgających sufitów, czekając na naukowców, czekając na ludzi, którzy chcieliby choć chwilę zamyslić się nad przeszłymi wiekami.

Ten olbrzymi dorobek naukowy w postaci milionów prawdziwych skarbów kultury materialnej ludzi, którzy mieszkali tu przed nami, jest zasługą pracowników tego muzeum a przede wszystkim trzydziestoletnim zabiegiem jego kierownika doktora Stanisława Buratyńskiego. Tysiące nieprzespanych nocy, dni spędzonych na mrozie i deszczu, w czasie tych wieloletnich prac ratowniczych i wykopaliskowych. On to bowiem od samego początku stale towarzyszył wszystkim pracom ziemnym prowadzonym na budowach Nowej Huty i jej metalurgicznego kombinatu. Ale przecież doktor Buratyński na polach Igołomii pojawił się już w 1946 roku, a więc w czasach, kiedy nie było jeszcze mowy o budowie Nowej Huty. W czasie trzechletnich prac wykopaliskowych prowadzonych przez krakowskich archeologów odkryto tam osady górnarskie, odkopano 34 piece. Nad czterema z nich (pochodzącymi z czwartego wieku przed naszą erą) wybudowano w 1949 roku drewniany pawilon ochronny, tworząc tym samym archeologiczny rezerwat dostępny zwiedzającym. Niestety od kilku lat zamknięty, z powodu braku środków na jego konserwację.

Kiedy w 1950 roku rozpoczęto budowę Nowej Huty, gdy na polu Mogiły, Pleszowa, Wyciąży weszły koparki okazało się, że tereny te kryją niespotykane w Europie ilości starożytnych osad z różnych epok, prezentujących różne kultury, począwszy od epoki kamienia gładzonego (sześć i pół tysiąca lat) aż do okresu wczesnego średniowiecza czyli około 1250 roku naszej ery.

Skąd taka ilość znalezisk, tak bogate ślady przeszłości, takie bogactwo kultur? Od tysięcy lat na te ziemie ścigały różne plemiona ponieważ była ona niezwykle urodzajna, lesowa, położona w dolinie Wisły. Kiedy w 1950 roku rozpo-

częto budowę linii kolejowej z Ruszczy do Podłęża, w miejscowości Wyciąże natrafiono na ogromną ilość obiektów przemysłowych w postaci pieców do wytopu żelaza, pieców górnarskich, grobów ciałopalnych i szkieletowych. Dla ratowania tych zabytków Muzeum Archeologiczne Polskiej Akademii Umiejętności skierowało doktora Stanisława Buratyńskiego i doktora Kazimierza Bielenina. Kiedy pod koniec 1950 roku Ministerstwo Kultury tworzyło osobną placówkę dla Nowej Huty, na jej czele postawiono dr Buratyńskiego.

Prace ratownicze i wykopaliskowe w tamtych latach były niezmiernie trudne i uciążliwe. Olbrzymie tempo robót ziemnych przy budowie hutę siłą rzeczy musiało stworzyć nowy model badań i prac w tamtych warunkach. Dr Buratyński, mający bogate doświadczenie nie tylko z dziedziny archeologicznej ale i społecznej, stanął przed swym życiowym egzaminem. Choć jemu wydawało się, iż przeżył trudniejszy egzamin, kiedy w czasie okupacji, pracując jako woźny w Muzeum Archeologicznym w Krakowie, ratował zabytki przed okupantem. Tu natomiast trzeba było zrobić wszystko, by przy takim tempie robót uratować maksimum archeologicznych skarbów. I dziś musi każdy to przyznać, że z nałożonych wówczas tak poważnych obowiązków społecznych i zawodowych wywiązał się znakomicie. Można powiedzieć, że ponad dziewięćdziesiąt procent znalezisk znajduje się w nowohuckich magazynach. Jak to się stało?

Całe tygodnie mijają a pan doktor Buratyński nie pokazywał się w domu, choć tam czekały na niego żona i troje dzieci. Wprawdzie do Wyciąży było tylko osiemnaście kilometrów, ale nie było czym dojechać. Poza tym prace ziemne trwały bez przerwy dzień i noc, w każdy świątek i piątek. Ile to razy trzeba było przerywać pracę koparek, ażeby ratować stanowiska archeologiczne. Doktor Buratyński jest jednak nie tylko świetnym naukowcem, ale i organizatorem wszelkich prac ratowniczych i badawczych. Dla tych celów wszedł w porozumienie z kierownictwami przedsiębiorstw budujących Nową Hutę. Dla tych celów pozyskuje sympatie szeregu moźnych ówczesnego życia politycznego, uzyskując dużą pomoc materialną dla prowadzenia tych prac. Nie było właściwie w tamtym okresie żadnej narady produkcyjnej, w której nie uczestniczyłby dr Buratyński, lub któryś z jego pracowników. Stąd wiadome było, kiedy i gdzie będą prowadzone takie czy inne prace, stąd tereny przeznaczone pod budowę były penetrowane przez archeologów. Trzeba dziś przyznać także i to, iż doktor Buratyński wchodził w osobiste kontakty z robotnikami a szczególnie obsługującymi sprzęt ziemny.

Tymczasem pracom wykopaliskowym i ratowniczym patronował od samego początku prof. dr Józef Kozłowski, pomagał też wiele innych sław naukowych. W bardzo przyjaznych kontaktach pozostawał dr Buratyński z kierownictwem Hutę im. Lenina, która zawsze finansowała poważniejsze przedsięwzięcia wykopaliskowe. I tylko dzięki tym wielkim organizacyjnym zabiegom udawało się na czas wyrywać koparkom i spychaczom cenne i niepowtarzalne zabytki. Wiele stanowisk zostało sfotografowanych a nawet sfilmowanych a wszystko to, ażeby potomni wiedzieli, iż

na tych terenach, na których powstał największy w Europie kombinat metalurgiczny, było kiedyś bogate życie.

Jednego tylko nie udało się osiągnąć dr Buratyńskiemu i to spędza mu sen z powiek. Zawsze marzył, że te skarby kultury materialnej ludzi różnych epok, największe dziś w Polsce, będą dumą Nowej Huty, że zostaną wyeksponowane choć w jednej małej sali dla publicznego użytku. Wszystkie zabiegi zawsze spełzały na niczym. Wielcy kierujący życiem politycznym i gospodarczym Nowej Huty uważali, może i słusznie, iż istnieją większe ootrzeby niż eksponowanie starych skorup, a jeśli nawet przyznawali rację, to pomóc nie mogli, w każdym razie nie na tym jeszcze etapie. Tymczasem przyjeżdżający naukowcy do Nowej Huty z całej Europy zachwycają się naszymi skarbami, dziwią się tylko, dlaczego znajdują się one pod kluczem, dostępne tylko wąskiemu gronu specjalistów?

MARIAN OLEKSY

28 bm. o godz. 18 w Klubie MPiK dr Buratyński będzie mówił o metodach i wynikach badań archeologicznych na terenach Nowej Huty. Zapraszamy! Fot. JACEK WCISŁO

